

zhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 10— Din
za inozemstvo 20—

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1
Telefon št. 72.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Upravištvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36

Podružnice:

Maribor, Barvarska ulica
št. 1. Tel. št. 22.
Celje, Aleksandr. cesta.

Račun pri pošti, čekov,
zavodu šte. 11.842.

Ljubljana, 29. avgusta.

Vladne protidraginske odredbe potajajo polagoma uspešne. V Banatu je padla zadnji teden pšenica od 80 do 100 dinarjev pri 100 kg. Istotako je v glavnem produkcijskem okolišu padla cena masti in prašičev. Cena poslednjih se je znižala za 2 dinarja pri 1 kg žive teže.

Ne podcenjujemo uspeha, ki ga je dosegla povišana izvozna carina na žito in mlevske izdelke ter na mast in žive prašiče. Ako bi se z njimi momentano ničesar drugega ne doseglo kot zaustavitev narastajočih cen, je že nekaj, rezultat je pa še večji. Pri pšenici je padla cena od največ 500 na okoli 425 dinarjev, pri prašičih od 23 na 21 dinarjev. Diferenca res ni velika, dokazuje pa v tendenci večjo solidnost kot bi jo kazal nageljši in izdatnejši padec cen.

Za konsumenta, ki bi zopet jutri rad imel moko po 5 Din ali še cenejšo, mesto po 8 Din, mast po 20 Din, mesto po 40 Din, ne pomeni dosedanje nazadovanje cen prav nič, zlasti ne, ker veljajo te cene za enkrat samo še za naše glavne produkcijske kraje in jih druge pokrajine še prav nič ne čutijo. Tako n. pr. se je gibal pretekli teden pšenica v Zagrebu še vedno med 480 in 490 Din. Vagoni za prevoz iz Banata se težko dobijo in če se jih dobi, pridejo na svoje mesto šele čez tedne in tedne.

Videti je, da prihaja vladna akcija kasno. Da bi se bila odpravila uvozna carina ter uvedla izvozna carina na najdražje živila že pred dvema mesecema, bi se preprečil nečuten potok vseh vsakdanjih potrebščin, ki je pljusnil po državi zadnje tedne kakor val strahote. Že danes bi se tudi pri nas lahko čutila blagodejna posledice vladne protidraginske akcije.

Zopet in zopet moramo opozorjati na kvarnost veleagrarne politike, ki jo je tiralo skoraj do katastrofe ministrstvo za poljedelstvo. Pred mesecem dni je gosp. minister Puocelj zastopal še docela intrinsegentno stališče in tej smeri, kar je poglavitno zakrivilo današnje dezolatno stanje v državi.

Že danes je jasno, da vladna akcija proti draginji, s katero se je zlasti hotelo odpraviti uradništvu, ne bo zadostovala za odpravo bode javnih nameštencev. Tudi prizadevanje za izboljšanje valute ne rodi sadu, ki se je pričakovalo. Napredujemo nikakor ne, k večjemu še prav polagoma nazadujemo v kurzu. Veseli bi bili, da bi nas finančni strokovnjak dr. Plavšič, ki nastopi ta teden v ministrstvu svoje mesto, s svojo devizno politiko vendarle presenetil. Po uspešnih predkonferencah, ki jo je imel to dni v Zagrebu z borzijskimi strokovnjaki, sodeč, ni pričakovati hitrega pobiljšanja valute, kar bi edino moglo omiliti draginjo ter izboljšati bedno stanje javnih nameštencev.

Ne smemo pozabiti, pred kolikimi meseci se je že izvršila poslednja regulacija uradniških plač. Bilo je to takrat, ko bi plače za silo odgovarjale tečaju naše krome v Curihu od 2-5 do 3—. Od takrat do danes so svetovne cene vsem potrebščinam poskočile, naša valuta se je izdatno poslabšala. Med tem se je pri uradništvu vršil proces rapidne proletarizacije. Zadnje rezerve so izžopane. Poslednje dragocenosti, ure in poročni prstani, pohištvo in obleka — vse to se s krvavečim srcem odprodaja. Plača zadostuje za najborejšo življenje za prvih 10 dni v mesecu, v najboljšem slučaju pol meseca. Ni nobenega dvoma več o resničnosti sramote, da je danes državni zastavljenec med bednimi najbednejši.

Nerazumljiva se nam zdi radi tega vest, da se hoče zakonodajni odbor narodne skupščine sestati šele 15. septembra z namenom, da pretresa vladni predlog o uradniški službeni pragmatiki. Ali se narodni poslanci res še ne zavedajo resnosti položaja? Mar ne vidijo, da je uradništvu že čisto na koncu svojega konca? Iz kratke zgodovine našega parlamenta so znani izjemni slučaji, ko se je parlament sestel z največjo naglico ter reševal neodložljive zadeve brez najmanjšega odlaganja.

Menimo, da je nujnost preperečega uradniškega vprašanja danes tako silna, da je narodna skupščina brez rizika za veličansko državno škodo, za katero bi predvsem ona nosila odgovornost, ne more in ne sme prezreti; zato je dolžnost tako vlade kot narodne skupščine, da vzame brez odlaga v pretres uradniško službeno pragmatiko ter v ta namen nemudoma skliče sejo zakonodajnega odbora.

Ako se je pred 14. dnevi še hotelo pomagati uradništvu s protidraginski-

Italijansko-madžarske spletk

POSKUS BLATENJA MALE ANTANTE:

Praga, 29. avgusta. (Izv.) Časopisi posvečajo veliko pažnjo vestem, ki se pojavljajo povodom praških posvetovanj Male antante in Poljske po raznih evropskih listih, ki pripovedujejo o tajni vojaški konvenciji, sklenjeni baje med Češko in Jugoslavijo in naperjeni proti Avstriji in Madžarski. Iz stilizacije vseh teh tendencioznih poročil je razvidno, da izvirajo vse iz istega vira, iz Budimpešte, ki pa ravna v sporazumu, ako ne direktno po nalogu — Rima.

Smatra se, da je Italija uvidela, da je naredila s poskusom, prisvojiti si protektorat nad Avstrijo, veliko pogreško. Vzbudila je odpor ne le pri vseh treznejših elementih doma, ampak tudi pri vseh evropski javnosti. Poleg Pariza, ki je soglasno zavrnil italijanske namere, je tudi London jasno zaklical svoj quod non, kar je za Rim še važnejše.

Da je poraz še večji so v istem času pokazala praška posvetovanja popolno solidarnost Male antante in njeno trdno voljo, da vzame usodo srednje Evrope v svoje lastne roke. Ob enem je pokazalo vse evropsko čustvenost, kako zelo je vnovič zrastle ugled Male antante. Da jo

diskreditira, je Rim skupno z Budimpešto, ki tudi vedno bolj s strahom opazuje, kako se utrjuje železni obroč okrog nje, spravlil v svet vesti o tajni agresivni vojaški konvenciji, ki je bila baje sklenjena sedaj v Pragi. Ta poročila naj bi dokazala, da Mata antanta ne zasleduje miroljubnih ciljev, ampak da vodi pod češkim vodstvom nevarno imperijalistično politiko.

Tukajšnji politični krogi so prepričani, da italijansko-madžarski maneuver ne bo uspel in da mu ne bodo nasledili niti v Londonu, niti v Pragi.

STRAH ALI INTRIGA?

Rim, 29. avgusta. (Izv.) «Nazione» piše s strahom o preteči zasedbi avstrijskega ozemlja po jugoslovanskih četah, ki bi v tem slučaju vkorakale na Korosko, Stajersko in nekatera vzhodna avstrijska mesta.

Ta zasedba — nadaljuje list — se ne bo izvršila brez privoljenja Italije. Ministrski svet se bo jutri sestel pod predsedstvom Facte in obravnaval o možnosti take zasedbe. Odredilo se bo vse za varnost italijanskih interesov.

Moratorij Nemčiji zagotovljen

DANES ZAČNE ODLOČILNO POSVETOVANJE REPARACIJSKE KOMISIJE V PARIZU.

Pariz, 29. avgusta. (Izv.) Ministrski predsednik Poincaré je sprejel danes popoldne francoskega zastopnika in predsednika reparacijske komisije Dubois in razpravljal z njim o jutrišnji seji reparacijske komisije v prisotnosti nemških odposlancev Schröderja in Bergmanna.

Jutrišnjega zasedanja reparacijske komisije se bodo poleg zastopnikov Belgije, Anglije, Italije in Francije in obeh zastopnikov Nemčije udeležili zastopniki raznih drugih držav, med njimi tudi oficelni zastopnik Amerike. «Temps» pi-

še, da je upanja dovolj, da bo reparacijska komisija že lahko v četrtek popoldne izdala odločilno besedo. Takom jutrišnjega dne se vršita dve seji, ena v prisotnosti Nemcev, druga brez njih.

Popolna jasnost trenutno še ni, vendar pa je verjetno, da se bo z obojestranskimi koncesijami dosegel sporazum. Kakor sodijo, bo odločal glas Belgije.

Nemška zastopnika državni sekretar Schröder in bivši državni sekretar Bergmann sta dospela danes v Pariz.

Ljudsko glasovanje o prepovedi alkohola na Svedskem

VEČINA PREBIVALSTVA ZA PREPOVED!

Berlin, 29. avgusta. (Izv.) V nedeljo se je vršilo na Svedskem ljudsko glasovanje o splošni prepovedi točenja alkohola. Ze tedne in meseca se je vršil po vsej državi med pristaši in nasprotniki prepovedi srđit boj, ki je razburil prebivalstvo tako kakor malokatero državnozbornsko volitve. Vršili so se neštetih shodi, manifestacijski obhodi, ankete, izdajale brošure, lepili lepaki. Zato je bila udeležba pri glasovanju tudi zelo velika. Saj je glasovalo po dosedanjih podatkih nad 2 milijona ljudi.

Rezultati še niso od povsod znani. Zlasti iz oddaljenejših severnih pokrajin še manjkajo. Kolikor je dosedaj znano, se je izrekla večina prebivalstva za prepoved točenja alkohola. Glasovalo je namreč za njo 937.423 prebivalcev, proti njo pa 897.521. Izid glasovanja še ni znan iz 60 okrajev, skoraj gotovo pa ne bo bistveno spremenil dosedanjega rezultata.

Glasovanje samo nima zakonite moči, ampak služi kot direktiva za parlament, ki bo sklepal definitivno.

Ministra Ninč in Duca v Marijanskih Laznih

Praga, 29. avgusta. (Izv.) Jugoslovanski zunanji minister dr. Ninč in romunski zunanji minister Duca sta odpotovala danes v Marijanske Lazne. Duca bo odpotoval jutri v Bukarešto, medtem ko ostane dr. Ninč še nekaj dni v Laznih. Oba zunanja ministra bosta jutri popoldne v spremstvu kralja Aleksandra obiskala Škodove tovarne v Plzinu.

Nove bolgarske intrige

Beograd, 29. avgusta. (Izv.) Kakor znano, je bolgarska vlada nedavno pokrenila vprašanje manjšin v Makedoniji. Ker s svojim predlogom ni uspešna, je sklenila predložiti Ligi narodov vprašanje manjšin v Traciji. Kakor doznava Vaš dopisnik, se je naša vlada z ozirom na prijateljske zveze z Grško postavila tudi proti temu predlogu, ker jih smatra le za intrige Bolgarov, ki bi po tem vprašanju skušali spraviti na dnevni red zopet vprašanje «manjšin» v Makedoniji, katero, kakor znano, sploh ne obstoji.

mi odredbami ter z izboljšanjem valute, je bilo morda to na mestu. Danes ta sredstva ne zadostajo več. Radi uradniške bede stojimo pred popolnim razsulom državne uprave in gorje odgovornim faktorjem, ki tega v poslednjem trenutku ne bodo preprečili.

Politični položaj Poljske

Beograd, 29. avgusta. (Izv.) Poljski minister za zunanje zadeve Narutowicz je sprejel poljske in inozemske novinarje v Varšavi ter jim podal z ozirom na praška posvetovanja k političnemu položaju sledeča pojasnila: Zunanja politika Poljske ostane tudi v bodoče nespremenjena. Poljska upa, da bo njeno naziranje glede splošnih interesov Evrope našlo pri vseh vladah Male antante popolno podporo. Potovanje poljskega državnega šefa Pilsudskega v Bukarešto bo brez dvoma utrdilo poljsko-romunsko prijateljstvo.

Poljska ne dvomi, da bodo zavezniške države priznale njene suverene pravice do Vzhodne Galicije.

Kakor odnošaji napram Mali antanti, tako se utrjuje tudi odnošaji napram baltičkim državam. Tudi prejšnja napeot napram Rusiji je znatno popustila, ker je Rusija pač uvidela, da je Poljska miroljubna država.

OGROMNE STAVKE NA FRAN-COSKEM.

Pariz, 29. avgusta. (Izv.) «Agence Havas» poroča: Policijsko predstvedstvo je izdalo uradno poročilo o stavki. Pri železnici in plinovih tovarnah ne stavkajo, medtem ko ni prišlo 60 odst. uslužbencev pri avtomobilskih podjetjih v službo. Poleg teh stavka 260.000 transportnih uslužbencev. — V Le Havre je zopet mirno.

Pred pričefkom gradbe prekmurske železnice

ODLOČILNA KONFERENCA NA POKRAJINSKI UPRAVI. — DENAP JE ŽE NAKAZAN. — Z GRADBO SE PRIČNE TAKOJ.

Včeraj, dne 29. avgusta se je vršila pri pokrajinski upravi, v oddelku za notranje zadeve seja komisije za revizijo trase in za dodelitev postaj projektirane železnice Murska Sobota-Ljutomer-Ormož. Predsedoval je g. vladni svetnik Sporn. Zastopane so bile vse v poštev prihajajoče oblasti, južna železnica ter trgovsko-obrtna zbornica. Predsednik komisije je ugotovil, da so glavne točke nove železnice Murska Sobota-Ljutomer-Ormož že zakonito določene. V tem pogledu je torej vsaka izprememba izključena, trasa se zamore spremeniti le, v kolikor dopuščajo te tri glavne oporne točke. Da se ugoti raznim zahtevam lokalnih interesentov, je komisija sklenila predlagati ministrstvu saobračaja malo korekturo projekta, tako da se trasa približa Beltincem, obrne potem v smeri proti Lokavcem ter se okrene proti staremu kolodvoru lokalne železnice Radgona-Ljutomer v Ljutomeru. S to izpremembo trase bo mogoče ugoditi tudi zahte-

vam trga Veržej, da se namesto nameravanega postajališča zgradi mala postaja.

Od Ljutomera do Ormoža ostane trasa neizpremenjena. Muro pasira na kraju, kakor je bilo projektirano, ker je nižja pasaza vsled neregulirane reke nemogoča. Namera, da se v Ljutomeru in Ormožu zgradi posebna državna kolodvora, se opusti, pač pa se bodeta obstoječa kolodvora primerno razširila.

Kakor doznavamo, je kredit za gradbo te železnice v znesku 90 milijonov dinarjev od ministrskega sveta že odobren in denar v finančnem ministrstvu tudi že nakazan. Sekcija za trasiranje železnice Murska Sobota-Ljutomer-Ormož se je spremenila v gradbeno sekcijo in je za šefa te sekcije imenovan projektant železnice g. inž. R. Kavčič, ki ima najširša pooblastila. Na delni progji Ljutomer-Ormož, za katero je detajlni projekt že izvršen, se prične z gradbo v najbližjem času.

Interparlamentarna unija

Razprava o narodnih manjšinah.

Dunaj, 29. avgusta. (Izv.) Na popoldanski seji interparlamentarne kongresa je nastopilo večje število govornikov, ki so odobrvali poročilo švedskega finančnega ministra barona Adelswārda o manjšinskem vprašanju. Vsi govorniki so poudarjali, da nasprotuje ravnanje z narodnimi manjšinami v večini držav določbam mirovnih pogojev. Sestavljena bo posebna komisija, ki bo izdelala do prihodnjega kongresa poseben osnutek mednarodne pogodbe o varstvu manjšin. Jutri bo pričel kongres z razpravljanjem o razorožitvenem vprašanju.

Veličasten pogreb Collinsa

London, 29. avgusta. (Izv.) Iz Dublina poročajo, da so ob velikanskem spremstvu pokopali irskega vodjo Collinsa. Pogreba se je udeležilo nad štiri milijona ljudi. Vse trgovine so bile zaprte, tudi drugo delo je počivalo. Irski ne pomni do sedaj takih pogrebnih svečanosti.

Italija in Avstrija

Rim, 29. avgusta. (Izv.) Zakladni minister Paratore se je sestel danes z avstrijskim odposlancem, sekijskim šefom dr. Schüllerjem, ki ga je spremljal avstrijski poslanik na Kviralu Kviratowski. Sekijski šef je sporočil ministru, da pričakuje dunajska vlada ekorašnjega nakazila 70 milijonov lir, ki jih je dovolila Italija za gospodarsko obnovo Avstrije. — Nato je poročal obširno o položaju v Avstriji in informiral ministra podrobno o akciji, ki jo je prevzela Italija. Pogovori se v sredo nadaljujejo.

KONFLIKT V GDANSKEM.

Gdansk, 29. avgusta. (Izv.) Vrhovni komisar Zveze narodov v Odanskem general Haking je prepovedal poljski vladi oficelno pozdravljanje tujih brodevov in zastopnikov inozemskih držav v gdanskem pristanišču. Poljska vlada bo po svojih delegatih pri Zvezi narodov protestirala.

Novi roman „Jutra“

GABRIJELA ZAPOLSKA: «LJUBEZEN NA POČITNICAH».

Na dan otvoritve ljubljanskega velesejma, v soboto, 2. septembra, začnemo objavljati v prevodu najlepši roman slavne poljske pisateljice GABRIJELE ZAPOLSKKE:

„Ljubezen na počitnicah“.

Roman se godi na slovitem letovišču Zakopanah pod Tatro. V njem nastopajo razen potujočih igralcev razni tpi, zlasti doživljajev in senzacij željne dame in damice. Strast, nežna ljubezen in včasih brutalna poltnost, umetnost in priroda so našli izvršno slikarico v tem romanu ve-

like, lani na zagoneten, baje nasilen način umrle poljske pisateljice svetovnega slovesa.

Ne dvomimo, da bo čitateljicam in čitateljem «Jutra» z modernim romanom «Ljubezen na počitnicah» po historičnih dogodkih v romanu «Lukrecija Borgia» ustreženo tem bolj, ker se seznanijo obenem s prekrasno domovino bratov Slovkov in velikomestnim življenjem, kakršno je bilo tik pred vojno, polno čara, polno konfliktov, doživljajev, uživanja in finoče. Naš novi roman bo za vsakogar vir prave zabave in bo vsestransko dobrodošlo pravo ljudsko čtivo.

(2. — 11. septembra.)

Priporočamo industrijcem, trgovcem in obrtnikom zlasti pa – kakor omenjeno – poljedelcem, da ne zamudijo te ugodne prilike, da obiščejo II. Ljubljanski veliki sejem, ker imajo pri tem kar se da največjo možnost za nakup svojih potrebščin. Legitimacije za poset II. Ljubljanskega velikega sejma, ki upravičujejo tudi do polovične vožnje po vseh železnih kraljevine SHS, se dobe za ceno 40 Din pri vseh novčanih zavodih v vseh večjih mestih.

Ravnatelj bolnice v Ljubljani, ki je moral radi nesposobnosti zapustiti to mesto, ima sedaj še drzno čelo, da prikaže javnosti kot »politična žrtev«. Klerikalni poslanci se napadajo radi bolnic mini-tra narodnega zdravja, on je izpuli zlo pri koremini, se da pa klerikalci zopet ministra napadajo. Vrag razume to politiko. Dr. A. Kraigher bi bolje storil, da bi mirno in skrivaj pobral svoja šila in kopita. Notorično je bil on za to mesto čist nesposoben. Manjkalo mu je upravnega smisla. Brez sistema, brez pregleda.

OGLAŠUJTE V SEJMSKIH ŠTEVILKAH «JUTRA»!
«Jutra» bo izhajalo med sejmom v pomnoženi nakladi in povečanem obsegu. Inserati v teh številkah bodo imeli zato brezdovnen uspeh. Uprava «Jutra» (Prešernova ulica 54) jili sprejema vsak dan do 12. za številko prihodnjega dne. Nujne inserate tudi popoldne. Inserate sprejema tudi po družnica «Jutra» v Mariboru, Barbarska ulica 1.

(Poroča dr. Kukovec.) 2.) Naš gospodarski delovni program za oblast samoupravo. (Poroča združni ravatelj Janko Lesničar.) 3.) Hrvatske vprašanje. (Poroča narodni poslanec Večeslav Wilder iz Zagreba.) 4.) Sčajnosti, predlogi in nasveti.

+ Velikostna zborovanja demokrask stranke v Macedoniji in Jelsi. Pihod Ljube Davidovića in finančne ministra dr. Kumanudija v Ohrid, ki je izpremenil v pravi narodni praznik tamošnjega prebivalstva. Ze v sOulenici je narod sprejel oba den

— + Povsod Angleži. Pri vseh naših obmejnih sporih z Avstrijo in Madžari so angleški zastopniki nastopali na ravni sovražno proti nam. Spominjam se samo Radgone in Pečuja! Tudi sedaj v Prekmurju je nastopil angleški zastopnik s tako vohenečostjo za to, da se nam odvzame 28 obmejnih vasi okupaj z Doljno Lendavo, da je prišel zadeva celo pred Zvezo narodov, v kateri nima tam kaj iskati, ker je med v trianonski mirovni pogodbi končno veljavno določeno in ima raznežitve na komisija samo dolžnost, na tere, da določi detalje, pri čemur pa taki objekti, kot so cele vasi — pa kar

— Nove sovjetske znamke. Sovjetska vlada namjerava izdati meseca oktobra v spomin petletnice sovjetskoga režima posebno serijo spominskih znamki. Znamke izdeluje posebna komisija, sestojeca iz umetnikov, predstavnikov komisarjata pošte in predstavnikov udruženja ruskih filatelistov. Prva nagrada za načrt novih znamk znaša 1 milijard rubljev, druga 300, tretja 200 milijonov rubljev.

Emil Adamič: 16 jugoslovanskih narodnih pesmi. I. del: moški zbori. Cetinjski partituri 10 Din. Vsekakor ena izmed najzanimivejših zbirk narodnih pesnikov kar jih je bilo dosedaj. Pesmi iz Srbije, Bosne, Prekmurja, Istre, Belokraške Koroške so sicer preprosto harmonizirane, pa vendar prikladne za najboljši koncertne odre. Naj bi ne bilo pevskega zbora širom Jugoslavije, ki se ne bi tuženo zunanji obliki krasne izdaje ne omaril. Naroča se pri Zvezni knjigarni v Ljubljani. Društvo doma zastonj pusti ako naroče nad 10 izvodov.

Sport

Gersthofer Sportvereinigung, Dunaj
: Ilirija. — V soboto in nedeljo se vrše v Ljubljani na prostoru Ilirije tekme med Gersthofer S. V. z Dunaja in Ilirijo. Gersthofer S. V. je sicer enak kakor dunajski «Slovan», ki je gostoval pred tedni s popolnim uspehom v Zagrebu, drugorazreden klub, toda po svoji igri nadkriljuje marsikatero prvorazredno moštvo Dunaja in izvrstni rezultati, ki jih je dosegel proti najboljšim dunajskim klubom, so vzbudili največjo pozornost.

Strokovna šola za puškarstvo
Kranju. Vpisovanje na strokovni šoli za puškarstvo se bo vršilo 1. in 2. septembra od 9. do 12. in od 14. do 16. Sprejemni pogoji so: Absolvirana ljudska šola, starost 14 let (to starost mora doseči učenec v tekočem koledarskem letu), in telesna vsposobljenost. Učenci se imajo predstaviti v spremstvu roditeljev ali njih namestnikov in se izkazati z odpustnico ljudske šole, rojstnim listom in dovoljnovnico. Vpisnine in šolnine ni. Šola ima prihodnjim letom tri oddelke in sicer: puškarški, kopitarski (puškina kopita) in graverski. Pouk traja štiri leta. Po dovoljenju učne dobe se bodo izdala učencev odhodna izpričevala, ki jim bodo dala po izpolnitvi zakonskih predpogojev pravico do samostojnega izvrševanja puškarške, oziroma graverske obrti. Vse podrobnejša pojasnila daje ravnateljstvo strokovne šole za puškarstvo ki je nastanjeno v drugem nadstropju državne gimnazije v Kranju. — Ravnateljstvo.

Vanina Vanini

(Dalje.)

Vanina je izvedela za obsodbo par trenotkov potem, ko je monsijor Catanzara zapustil Vatikan. Ko se je proti polnoči vrnil v svojo palačo, je bil sluga že odsoten. Catanzara je začuden parkrat pozvonil. Končno je prišel star, hrom lakaj. Predsedniku je posla potrpežljivost in sklenil je, da se sleče sam. Ko je bil sluga iz sobe, je zaklenil duri. Bilo je zelo vroče. Stlel je suknjo, ki jo je brezbržno vrgel na stol, da se je prevrnil, suknja pa je zletela proti zavesi pri oknu. Zdal pa je bilo opaziti obliko za zaveso stoječega človeka.

Monsijor je skočil k nočni omarici in prijel za samokres. Ko se je približal k oknu, je stopil predenj mladenič v livreji, kakršno so nosili v tej hiši; tudi on je imel v roki samokres. Catanzara je dvignil roko, da izproži. Tedaj je začel mladenič smehljaje:

«Monsijor ne poznate Vanine Vanini?»
«Kaj pomeni ta slaba šala?» je jezno vprašal.

«Govoriva čisto mirno!» je dejala kneginja. «Sicer pa je vaš samokres prazen!»

Osupli predsednik se je prepričal, da ima ženska prav. Nato je potegnil iz žepa bodalo.

«Sediva, monsijor!» je predlagala Vanina z očarujoče zapovedujočo kretnjo in mirno sedla na zofa.

«Ali ste vsaj sami?» je vprašal predsednik.

«Čisto sama! Prisegam vam,» je rekla Vanina.

Monsijor se je o tem prepričal, ker je šel po sobi in vse pregledal. Nato je sedel v naslonjač, tri korake proč od Vanine.

Ona je spregovorila s popolnoma mirnim glasom: «Kaj bi me naj napotilo do tega, da bi stregla po življenju politično zmernemu možu? Potem bi na njegovo mesto stopil prav gotovo omejenec in nagle jeze, ki bi bil zmožen sebe in druge upropastiti?»

«Toda kaj želite, kneginja?» se je ujezil Catanzara. «Vse to mi ne prilja; traja že predolgo.»

Vanina pa mu je ošabno odvrnila:

«Kar vam mislim povedati, je za vas večje važnosti kot zame. Hočejo, da bo karbonaro Missirilli oteč. Če ga usmrtime, bo tudi vas v osmih dneh konec. Jaz sama nimam pri vsej zadevi nobenega dobička. Neumnost, ki vam je neprijetna,

sem storila prvič, ker mi ugaja, drugič, da ustrezem neki svoji prijateljici...»

Potem pa je spet nadaljevala s prejšnjo nežnostjo:

«Tudi sem hotela napraviti uslugo dobremu možu, ki bo v kratkem moj stric in bo mogel še povečati sijaj svoje hiše.»

Policijski predsednik je izgubil svoj jezni vdež, k čemur je nedvomno mnogo pripomogla Vanina lepota. Po vsem mestu je bila znana Catanzarova naklonjenost do lepih žen, in Vanina je bila v svoji našemljenosti kot lakaj s tesnimi, svilenimi nogavicami, rdečim telovnikom in sinjim in srebrno obrobjenim suknjem, s samokresom v roki prav zapeljiva.

«Moja ljuba nečakinja Insepe,» je pozval besedo Catanzara skoraj smehljaje, «storili ste veliko nes pametnost, ki menda ne bo poslednja.»

Vanina je odvrnila:

«Upam, da bo tako bistroumni grand-seigneur varoval mojo tajnost, posebno še pred svojim nečakom Livijem. Če ste, častiti stric, pripravljeni rešiti varovanca moje prijateljice življenje, vam dam poljub.»

V tem pol šalivem tonu, ki znajo v njem odlične Rimljanke obravnavati najvažnejše zadeve, je Vanina nadaljevala

pogovor. Zato se je prvotni prizor s samokresi pretvoril v nekaj obisk, ki ga je napravila bodoča kneginja Savelli svojemu stricu, mestnemu načelniku Rima.

Dasiravno je monsijor Catanzara močno odklanjal misel, da ga je mogoče ostrašiti, se je vendar kmalu dobrovoljil, da je svoji nečakinja podrobno obrazil, kako težko je ohraniti karbonarju življenje. Končno pa ji je skoraj obljubil, da se zavzame, da reši Missirilla.

«Najina kupčija je sklenjena!» se je Vanina razveselila, «mesto pečata imate plačilo tu!»

Padla mu je okrog vratu in monsijor je plačilo z veseljem sprejel.

«Ljuba Vanina,» je rekel, «veste, da nisem nikak prijatelj prelivanja krvi. Poleg tega sem še mlad, čeprav se vam morda zdim prileten. Prav lahko še doživim čas, ko pride danes prelita kri na mojo glavo.»

V zvoniku je že bilo dve, ko je spremljal monsijor Catanzara lepo Vanino proti vrtnim durim v palači.

Dva dni zatem je stopil pred papeža in je bil nekoliko v zadregi.

Njegova Svetlost ga je sprejela z besedami: «Predvsem pričakujem, da ste

prišli s prošnjo za pomiloščenje. Neke karbonaro iz Forlija je obsojen na smrt, Misel na to mi ne da spati. Moža moramo rešiti!»

Ko je policijski predsednik videl, da hoče papež isto kot on, je izrazil različne protipredloge, končno pa mu je predložil odlok, ki ga je papež čisto proti svoji volji motu proprio podpisal.

Vanina je sicer upala, da bo morda njen ljubljene pomiloščen, vendar se je bala, da ga zastrupe. Že dan pred pomiloščenjem je prejel Missirilli potom spovednika Carlija več zavojev prepečenca in svarilo, naj ne pokusi jetniške hrane.

Vanina je smel Missirilli prisostvovati polnočni maši v jetniški kapelici. Da, če bi bil Missirilli voljan, da mu uklenejo roke in noge, je bil ječar pripravljen, umakniti se v ozadje kapelice, seveda ne da bi pustil jetnika iz nadzorstva.

Saj bi ne mogel čuti, kaj bi morda govorili z Missirillijem.

Poslano.*

Z ozirom na napad, ki je priobčen v «Jugoslaviji» od 24. avgusta pod naslovom: «Za varstvo naših obrtnikov» proti meni in moji tvrdki, se čutim primarnega, javnosti sledeče pojasniti:

Moje podjetje je najstarejše te vrste v Ljubljani. Ustanovil je leta 1852 moj pokojni stric. Pri tej tvrdki se je izučilo več ljubljanskih, sedaj samostojnih kleparskih in krovskih mojstrov, in vedno smo imeli le domačine za delavce, ki so bili z redkimi izjemami vsi slovenske narodnosti. Sam delujem že čez 30 let v Ljubljani, sem ljubljanski meščan in obrtnik, ki se ni nikoli vmešaval v politiko.

Vojaske službe med vojno nisem bil oproščen, ker zaradi starosti sploh nisem bil vpoklican, pač pa je moj najstarejši sin med vojno služil in je še po prevratu pod Jugoslavijo najprej prostovoljno skozi 6 mesecev ostal v vojaški službi (bil tudi na Koroskem), potem pa skozi 1 leto aktivno služil v Zagrebu pri tehnični četi.

Očita se mi da bi bil pred in med vojno s pomočjo vojaških oblastij zaslužil težke stotisočake — resnica je pa drugačna. Po ukazu bivših avstrijskih vojaških oblastev sem moral izvršiti za menjavo bakrenih streh proti železnim in sem blago in mezde izplačeval, dobil pa nisem pokritja niti mojih izdatkov.

Neupravičeno se mi očita, da bi bil dobival dela kar po roki; od stavbnega odseka I. jugoslovanskega visokolskega zleta v Ljubljani sem bil povabljen da stavi ponudbo za vpeljavo vodovoda na telovadišče; odzval sem se in dne 24. maja dobil naročilo ter sem delo brez vsakršne reklamacije izvršil. Isto se je zgodilo pri mojih delih za velesejem, za mestni magistrat in za Bledu pri kraljevskem gradu Suvoboru. Ni moja navada, da bi lovil delo, marveč podajam odkrito svoje ponudbe, kakor to lahko napravi vsak moj konkurent, in ničesar ne storim, da bi škodoval drugim obrtnikom. Če pa dobim naročila, je to znak, da naročniki mojemu delu zaupajo, in to dejstvo dokazuje, da moje delo ni slabše od konkurence. Naj se navedem, da nisem nikdar imel kaj opraviti pri sodišču zaradi slabega dela, pač pa sem bil mnogokrat povabljen za sodnega izvedenca v svoji stroki.

Mezdnega gibanja delavcev nisem nikdar porabil v škodo drugih obrtnikov, vedno pa sem bil za to, da se delavci pošteno plačajo.

To izjavo podajam javnosti v pojasnilo, v bodoče pa na tako masševalne napade sploh ne bom več odgovarjal.

Teodor Korn, kleparski in krovski mojster in inštalater v Ljubljani.

* Za vsebino tega poslanega je uradno odgovorno le toliko, kolikor predpisuje zakon.

Odgovorni urednik Fr. Brozovič. Lastnik in izdajatelj Konzorcij «Jutra».

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani.

Mali oglasi

stanje do 20 besedi 1 Din, vsaki naslednji 5 besedi 1 Din. — Trgovski oglasi, doplačevanje, se premično do 20 besedi 5 Din, vsaki naslednji 5 besedi 2 Din. — Plača se naprej. (Lahko tudi v znakah.) Na vprašanje se odgovarja le, ako je vprašanje priloženo znakom za odgovor.

Službe

Ekonom-vinogradar,

izoliran, z večletnimi izkušenj, praktičnega službovanja, v vseh panogah ekonomije doma, energičen, išče mesto gozdarskega uradnika (adjunkta) ali podobno pri veleposestvu. Ponudbe pod «Energičen uradnik» na upravo «Jutra». 2874

Sediarji, pozor!

Dobremu mojstru dam v učenje 14letnega fantu, ki ima vselje do sedlarstva. Naslov pové uprava «Jutra».

Išče se učiteljica

v pokoji za poučevanje v italijanskem jeziku. Plača po dogovoru. Hrana in stanovanje prosto. Zglasiti se je pisмено pri Francu Arhu, industr., Vila Burja, Bled II. 2814

Hiša

2867

v Mariboru, enonadstropna, skoro nova, in pritična hiša, gospodarsko poslopje, vse v dobrem stanju, električna razsvetljava, dva vrta, primerna za vsako starbo, se prodaja. Cena 300.000 dinarjev. Kupcu se odda tudi stanovanje. — Vprašati je pri Alojziju Erberju, Maribor, Koroska cesta 51.

BLUZE

spodnja krila, predpasniki, stezniki

najceneje

A. Sinkovic nasl.

K. SOSS 43/IV

Ljubljana, Mestni trg 19.

And. Oset

trgovina sena, slame, drv, ovsja, koruze, sadja in drugih deželnih pridelkov.

2775

Brojzavni naslov: Andrej Oset, Maribor, Telf. 88

Proda se

krasno, arondirano posestvo, hiša, hlevi, v dobrem stanju. Isto je v lepi legi, sestoji iz čez 15 oralov lepega gozda, 12 oralov njiv, travnikov, velikega sadonosnika in prikladnega prostora za vinograd. Tik hiše je vodnjak z izvanredno dobro pitno vodo, ki je tudi v najhujši suši ne primanjka. Izrabi se tudi lahko vodna moč. Istotam se prodaja 500 m² lepih borovih in smrekovih hlobov. Natančneje se izve pri Ivanu Pavliču, Oplotnica. 2817

Dva dijaka,

2879 srednješolca se sprejmeta v oskrbo, nasproti gimnazije. Ponudbe je poslati na upravo «Jutra» pod «Dobra oskrba».

Dobrega instruktorja,

visokošolca ali osmošolca iščem za dobo enega meseca za latinščino in francosčino. Javiti se je takoj pod «Ponavljalni izpit» na upravo «Jutra». 2857

Uradniška rodbina

sprejme dva do tri dijake v popolno oskrbo. Naslov pové uprava «Jutra». 2858

Ponudba!

Uradnika soproga na deželi sprejme v nemudno izdelavo

po zmernih cenah vsakovrsta ročna dela, razen kvačanja. Izdelava bode točna in prvovrstna. Naslov pové uprava «Jutra». 2829

Gostilna

se da v najem takoj z vso gostilniško pripravo. Natančneje se izve v gostilni Kele, Unec pri Rakeku. 2831

Prodajam

Nov damski plašč, modern, se prodaja za ceno 2000 K. — Naslov v upravi «Jutra». 2878

Lokali

V najem iščem

srednje veliko gostilno z inventarjem vred. Ležečo po možnosti v juž. Stajerju. Cenjene ponudbe na upravnstvo «Jutra», Celje. 2845

Stanovanja

Podporočnik

2865 (Dalmatince) išče kompletne meblirano sobo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «S».

Mesečno sobo,

2876 meblirano, išče samec za takoj (najpozneje s 15. septembrom). Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Samec».

Sesalni plinov motor

25 konjskih sil, v zajamčeno dobrem stanju, eventualno tudi mala mlinska oprava se išče. — Ponudbe pod «A. B. 105» na upravo «Jutra». 2877

Velika izbira

oblek in raznega perila

Vam nudi konfekcija

FELIKS TRATNIK.

Pridite in oglejte si izbiro na

II. Ljubljanskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra, paviljon števil. 521. 2863

Ferdo Primožič

Ljubljana 2825

Trnovski pristan števil. 4

se priporoča za dobro in polaganje vsakovrstnih parketov kakor tudi za popravilo in struženje starih podov.

Blago za prevleko divanov in drugega pohištva v veliki izbiri, dalje različno platno in jute za tapetnike, sediarje l. t. d. priporoča trdka

A. & E. Skaberné,

Ljubljana, Mestni trg 10.

OGLAS.

2862

Glavna direkcija državne imovine «Belje» v Knezevu bo imela sledeče predmete na prodaj:

Okoli 1.) 60 vagonov kodelje na stabilci iz poljeprivrednih uprav Mirkovac, Trstenik, Sokolovac, Podunavlje i Zlatna Greda.

2.) 100 metrskih centov hmelja, od te količine 80 q prvorazrednega, 20 q drugovrstnega, uprav Knezevo in Jasenovac.

3.) 40 metrskih centov volne, od te količine 25 q na ovcah prane, 15 q neprane, mestne uprave Knezevo.

4.) 150 pitanih svinj angleške pasmine, 120 do 140 kg težkih, uprave Jasenovac.

Reflektanti naj pošljejo pismene ponudbe za vsak predmet posebe

do 20. septembra t. l.

na glavno direkcijo državne imovine «Belje» v Knezevu.

Ofertna prodaja se bo vršila dne

30. septembra t. l.

pri glavni direkciji v Knezevu, trgovinski oddelk.

Interesenti si morejo blago na lico mesta pri navedenih upravah ogledati.

Glavna direkcija drž. imovine «Belje», Knezevo, broj 8895.

Najzanimivejši
ljubljanskega velesejma bode brez dvoma
oddelek št. F 123-124
trgovskega paviljona in razstavišča. Vse najpraktičnejše, najlepše in najboljše, kar je svetovna tehnika v stroki
šivalnih strojev do sedaj iznašla in preizkusila,
razstavi svetovna trdka
Singer - šivalni stroji
Bourne & Co.
v svojih paviljonih. Na ogled najmodernejše šivalne stroje bo gonila električna sila, kar prihrani čas in denar
To ni življensko vprašanje samo tvornic, temveč velja dandanes prihranitev časa in denarja posebno za rodbino.
Obisk
teh paviljonov Vam bo donesl več koristi in zabave kot vse senzacionalne kino-predstave!

2782

Zahvala.

Za vse iskreno sočutje ob priliki izgube naše ljubljene soproge, matere, tašče in stare matere, gospe

Magdalene Zirnstein

babice in posestnice

izrekamo vsem dragim udeležencem pogreba našo najlepšo zahvalo.

Posebej se še zahvaljujemo p. n. društvu dipl. babic za častno spremstvo na zadnji poti in vsem obilnim darovalcem cvetja in vencev.

V Ljubljani, dne 29. avgusta 1922.

Žalujoči ostali.

2873

ANT. RUD. LEGAT

2806

Prva specialna trgovina s pisalnimi stroji in pisarniškimi potrebščinami

Maribor, Slovenska ulica 7, tel. 100

Samoprodaja pisalnega stroja «CONTINENTAL», razmnoževalnega aparata «RAPAX», «VELOMA»-luknjača (Lochapparat) in rednika pisem, sistem «INDUS».

Lastna delavnica za popravila pisalnih strojev vseh sistemov.

Ljubljanski velesejem, paviljon H, koja 291.